

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

1. Поняття та види правопорушень в інформаційній сфері.
2. Дисциплінарна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері
3. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері
4. Кримінальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

1. Поняття та види правопорушень в інформаційній сфері

Правопорушення – це суспільно небезпечне або суспільно шкідливе протиправне винне діяння (дія або бездіяльність) деліктоздатної особи, за яке передбачена юридична відповідальність згідно з чинним законодавством.

Правопорушення в інформаційній сфері, як і в інших юридичних галузях, пов'язані з порушеннями певною особою (або особами) чинної норми (норм) інформаційного права та прав інших суб'єктів інформаційних правовідносин.

Причому ці порушення є суспільно небезпечними (шкідливими) і можуть спричиняти для тих чи інших суб'єктів труднощі, додаткові права та обов'язки. Правопорушеннями в інформаційній сфері є злочини (суспільно небезпечні діяння) і проступки (суспільно шкідливі діяння), об'єктом посягання яких є життя та здоров'я особи, власність, національна безпека (воєнна, інформаційна та ін.), господарська діяльність, правосуддя.

Аналіз показав, що найбільш поширеними правопорушеннями в інформаційній сфері є проступки. Вони відрізняються незначною небезпекою (шкідливістю для суспільства), вчиняються в різних галузях інформаційної діяльності, спрямовані на різні об'єкти і мають різні юридичні наслідки. У зв'язку з цим вони поділяються на цивільні, дисциплінарні та адміністративні правопорушення.

Правопорушення, що виражаються в порушенні норм, що регулюють інформаційно-майнові відносини та інтереси власне інформаційних відомств, організацій та структур, фірм та тощо, називаються цивільними правопорушеннями. Цивільне правопорушення – це протиправне діяння, що завдає шкоди майновим і пов'язаним з ними особистим немайновим інтересам суб'єкта. Об'єкт цього правопорушення – майнові або пов'язані з ними немайнові цінності.

Залежно від характеру цивільно-правового порушення розрізняють:

- договірні правопорушення, які пов'язані з порушенням обов'язків сторін цивільно-правового договору;
- позадоговірні правопорушення, які пов'язані з недотриманням чи невиконанням вимог цивільно-правових норм.

До громадян, інформаційних відомств, структур тощо можуть бути в суді пред'явлені претензії і вони зобов'язані відшкодувати завдані збитки чи шкоду або відновити порушені інформаційні права.

Наприклад, ч. 2 ст. 1076 ЦК говорить: «У разі розголошення банком відомостей, що становлять банківську таємницю, клієнт має право вимагати від банку відшкодування завданих збитків та моральної шкоди». Стаття 1255 «Таємниця заповіту» - нотаріус, інша посадова, службова особа, яка посвідчує заповіт, свідки, а також фізична особа, яка підписує заповіт замість заповідача, не мають права до відкриття спадщини розголошувати відомості щодо факту складення заповіту, його змісту, скасування або зміни заповіту.

Суб'єкт відносин у сфері інформації може вимагати усунення порушень його права та відшкодування майнової і моральної шкоди, завданої такими правопорушеннями (ч. 2 ст. 200). Стаття 862 «Конфіденційність одержаної сторонами інформації» - якщо сторона у договорі підряду внаслідок виконання договору одержала від другої сторони інформацію про нові рішення і технічні знання, у тому числі й такі, що не захищаються законом, а також відомості, що можуть розглядатися як комерційна таємниця, вона не має права повідомляти їх іншим особам без згоди другої сторони.

2. Дисциплінарна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

Дисциплінарне правопорушення – це протиправне діяння суб'єкта, що завдає шкоди внутрішньому трудовому розпорядку підприємств, установ та організацій.

Дисциплінарні проступки в інформаційній сфері - це правопорушення, вчинені суб'єктами інформаційного права у зв'язку з виконанням ними своїх прав і обов'язків. До посадової особи чи громадянина, який вчинив дисциплінарний проступок, застосовуються різні заходи покарання – санкції трудового права: зауваження, догана, пониження в посаді, тимчасове усунення від виконання службових обов'язків у зв'язку з проведенням службового розслідування, звільнення з роботи.

Дисциплінарна відповідальність найманого працівника передбачається в трудовому договорі (контракті) щодо, наприклад, нерозголошення службової таємниці, нерозголошення працівниками банку банківської таємниці тощо.

Наприклад, система захисту комерційної таємниці в трудових правовідносинах повинна бути спрямована на:

1) щоб працівники, яким довірено комерційну таємницю, не розголошували її третім особам;

2) щоб працівники, яким не довірено комерційну таємницю, але відомо про її існування, не збирали її з метою неправомірного використання.

3.Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

Адміністративне правопорушення – протиправна, винна дія чи бездіяльність, що посягає на громадський або державний порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законодавством передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративним проступком в інформаційній сфері називається правопорушення, вчинене громадянином і яке виражається в порушенні встановлених правил поведінки в зазначеній сфері. До громадянина, який вчинив адміністративний проступок, можуть бути застосовані також різноманітні заходи покарання: штраф, конфіскація, попередження та ін.

В умовах модернізації інформаційних відносин, постійного розширення можливостей використання інформаційного простору мережі Інтернет, розвитку конкурентоспроможної господарської діяльності, як ніколи гостро постає проблема захисту комерційно цінної, таємної інформації про виробництво, технологію, управління, фінансову та іншу діяльність у сфері господарювання. Жорсткі умови ринку спонукають суб'єктів господарської діяльності до збереження і захисту від посягань інформації, яка надає їм переваги на ринку виробництва та споживання продукції, надання послуг та виконання робіт. Відповідно, «законодавство про інформацію, що має комерційну цінність, встановлює особливий режим її правової охорони – комерційна таємниця». За таких обставин комерційна таємниця як об'єкт правовідносин набуває надзвичайно важливого значення для суспільства.

Інституалізація комерційної таємниці як правового явища у вітчизняній системі права пов'язана з трансформаційними процесами в економічній, правовій та соціальній сферах українського суспільства, зокрема зі становленням ринкової економіки та необхідністю врегулювання відносин між суб'єктами господарювання різноманітних форм власності в умовах конкуренції.

Аналіз правових джерел надає можливість стверджувати, що поява категорії «комерційна таємниця» у вітчизняному законодавстві пов'язана з питанням правової регламентації підприємницької діяльності на початку 90-х рр. ХХ ст. Законодавче закріплення комерційна таємниці отримала в Законі СРСР «Про підприємства в СРСР» від 4 червня 1990 р. (ст. 33). Положення про комерційно цінну інформацію містять також Основи цивільного законодавства Союзу РСР та республік від 31 травня 1991 р. (ст.151), Закон України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р., Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р., Постанова Кабінету Міністрів України «Про перелік відомостей, що не становлять комерційну таємницю» від 9 серпня 1993 р. № 611.

В таких умовах саме право як атрибут цивілізованої спільноти постає засобом впорядкування і захисту якісних змін. Варто приєднатися до думки В.А Бачиніна та М.І.Панова про те, що «цивілізація як багатоцільова соціальна система ... здатна до саморегуляції і самовдосконалення ... Воля

цивілізованого співтовариства до захисту себе від небезпек внутрішніх деструкцій виявляється з усією визначеністю у праві».

Питання юридичної відповідальності за порушення правового режиму комерційної таємниці як нового правового явища знайшло відображення в Законі України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення» від 28 січня 1994 р. З метою посилення захисту економіки від протиправних посягань Кодекс України про адміністративні правопорушення було доповнено ст.164³ «Недобросовісна конкуренція», а Кримінальний кодекс України – ст. 148⁶ «Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю» та ст. 148⁷ «Розголошення комерційної таємниці». Цей крок мав сприяти подальшому цілеспрямованому і системному вдосконаленню законодавства про комерційну таємницю.

В подальшому, систематизація розпорошених правових норм, оновлення доктринальних засад вітчизняного права в контексті євроінтеграційних вимог, узагальнення наукових теорій і трансформація їх у площину чинного законодавства щодо комерційно цінної інформації знайшли відображення в положеннях ЦК України та ГК України. Так, ч.1 ст.505 ЦК України визнає, що «комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію».

ГК України містить положення про те, що відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею (ст. 36). Ця норма отримала подальший розвиток у ст. 162 ГК України, відповідно до якої суб'єкт господарювання, що є володільцем технічної, організаційної або іншої комерційної інформації, має право на захист від незаконного використання цієї інформації третіми особами, за умов, що ця інформація має комерційну цінність у зв'язку з тим, що вона невідома третім особам і до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах, а володільць інформації вживає належних заходів до охорони її конфіденційності.

Водночас необхідно визнати, що норми зазначених кодифікованих законів приватного та публічного права стосовно комерційної таємниці не суперечать міжнародним угодам, ратифікованим парламентом України, а базуються на їх основних положеннях. Так, Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) передбачає, що «захист нерозголошуваних інформації, яка законно знаходиться під контролем фізичних та юридичних осіб, має надаватися, якщо така інформація: є секретною у тому розумінні, що

вона як єдине ціле або у точній сукупності та поєднанні її компонентів не є загально відомою або доступною для осіб у колах, що звичайно мають справу з інформацією, про яку йдеться; має комерційну цінність через те, що вона є секретною; зберігається у секреті внаслідок вжиття за відповідних обставин певних заходів особою, яка законно здійснює контроль за цією інформацією». Фізичні та юридичні особи, визначає TRIPS, повинні мати можливість перешкоджати тому, щоб вказана інформація, яка законно знаходиться під їх контролем, розголошувалась, збиралась або використовувалась іншими особами без їхньої згоди у такий спосіб, який суперечить чесній комерційній практиці (ст. 39).

Водночас, опрацювання нормативно-правових джерел свідчить про певну невідповідність понятійного апарату міжнародних актів («нерозголошувана інформація», «нерозкрита інформація», «секретна інформація») та вітчизняного законодавства («комерційна таємниця») щодо предмету дослідження. Так, Ю.В. Носік, здійснивши комплексний аналіз положень ЦК України і ГК України про комерційну таємницю, дійшов висновку про їх концептуальну неузгодженість, що зумовило формування в Україні суперечливої моделі правового регулювання відносин щодо конфіденційної інформації комерційного характеру. Зокрема, правник визнає, що «... практично всі положення ЦК України про комерційну таємницю являють собою прогресивні новели національного законодавства, спрямовані на його розвиток й гармонізацію з міжнародними правовими стандартами, то більшість норм ГК України щодо комерційної таємниці містять норми Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. та Закону України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р.».

О.В.Кохановська, досліджуючи цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні, приходять до висновку, що «інформацію як об'єкт цивільного права можна розглядати в таких проявах: як одне із особистих немайнових благ, як результат творчої інтелектуальної діяльності, як інформаційний продукт, ресурс, документ, тобто об'єкт, який може бути інформаційним товаром і предметом будь-яких правочинів, з урахуванням особливостей і специфіки його як об'єкту особливого роду». В той же час, Т.В. Івченко, вказуючи на відсутність усталеної думки науковців щодо юридичної природи прав на комерційну таємницю, визнає її «окремим інститутом права інтелектуальної власності, в якому домінуюче місце займають цивільно-правові норми». Отже, подальша трансформація наукових теорій у площину чинного законодавства України стосовно комерційної таємниці створить оновлену теоретично-правову базу в межах єдиного правового простору.

В контексті сучасного розвитку ринкових відносин актуальним є питання захисту комерційної таємниці (наявність системи правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів) суб'єкта господарювання та застосування відповідальності в разі порушення чинних норм. «Вартість і конкурентна перевага компаній сьогодні, – зазначає Г.Андрощук, – значною мірою залежать від інтелектуального капіталу у формі комерційної таємниці.

Вона сприяє перетворенню інформації на додатковий економічний фактор, при цьому факторним доходом є інформаційна рента».

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства щодо комерційної таємниці передбачена ч.3 ст.164³ КпАП України. Нормативною основою адміністративної відповідальності за вказаний проступок, крім КпАП України, є також Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р., який визнає проявами недобросовісної конкуренції неправомірне збирання, розголошення, схилення до розголошення та неправомірне використання комерційної таємниці, надаючи визначення вказаним діям (ст.ст.16-19). Фактичну підставу адміністративної відповідальності становить адміністративний проступок, тобто протиправне, винне, умисне діяння, яке посягає на ділову репутацію або майно підприємця. Процесуальною підставою є протокол про адміністративне правопорушення, складений уповноваженими на те посадовими особами Національної поліції (п.1 ч.1 ст.255 КпАП України).

Об'єктом адміністративного проступку є суспільні відносини у сфері захисту суб'єктів господарської діяльності від недобросовісної конкуренції. Об'єктивна сторона проступку полягає в «отриманні, використанні, розголошенні комерційної таємниці, а також іншої конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця» (ч.3 ст.164³ КпАП України). Суб'єктом проступку є посадові особи підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, фізичні особи-підприємці та інші особи, які вчинили передбачені законом діяння. Суб'єктивна сторона характеризується прямим умислом.

Вчинення особою діянь, передбачених ч.3 ст.164³ КпАП України, тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до вісімнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Справи про вказані адміністративні правопорушення, розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів відповідно до ст. 221 КпАП України.

Глава 15 Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління КУПАП містить склади правопорушень в інформаційній сфері:

Стаття 212-2. Порушення законодавства про державну таємницю

Порушення законодавства про державну таємницю, а саме:

1) недодержання встановленого законодавством порядку передачі державної таємниці іншій державі чи міжнародній організації;

2) засекречування інформації:

про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту;

про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події, які сталися або можуть статися та загрожують безпеці громадян;

про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти та культури населення;

про факти порушень прав і свобод людини і громадянина;
про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб;

іншої інформації, яка відповідно до законів та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не може бути засекречена;

3) безпідставне засекречування інформації;

4) надання грифа секретності матеріальним носіям конфіденційної або іншої таємної інформації, яка не становить державної таємниці, або ненадання грифа секретності матеріальним носіям інформації, що становить державну таємницю, а також безпідставне скасування чи зниження грифа секретності матеріальних носіїв секретної інформації;

5) порушення встановленого законодавством порядку надання допуску та доступу до державної таємниці;

6) нежиття заходів щодо забезпечення охорони державної таємниці та незабезпечення контролю за охороною державної таємниці;

7) провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, без отримання в установленому порядку спеціального дозволу на провадження такої діяльності, а також розміщення державних замовлень на виконання робіт, доведення мобілізаційних завдань, пов'язаних з державною таємницею, в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, яким не надано спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею;

8) недодержання вимог законодавства щодо забезпечення охорони державної таємниці під час здійснення міжнародного співробітництва, прийому іноземних делегацій, груп, окремих іноземців та осіб без громадянства та проведення роботи з ними;

9) невиконання норм і вимог криптографічного та технічного захисту секретної інформації, внаслідок чого виникає реальна загроза порушення її конфіденційності, цілісності і доступності,-

тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'ятдесяти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 212-3. Порушення права на інформацію та права на звернення

Неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено законами України "Про доступ до публічної інформації", "Про оцінку впливу на довкілля", "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів", "Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення", "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років", "Про відкритість використання публічних коштів" та "Про запобігання корупції", -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення Закону України "Про доступ до публічної інформації", а саме: необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення вимог Закону України "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років", а саме необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, неповне надання інформації, неповідомлення про подовження строку розгляду запиту, відстрочення розгляду запиту, крім випадків, визначених цим Законом, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Обмеження доступу до інформації або віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, якщо це прямо заборонено законом, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у відповідь на адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, її палати або члена відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання доступу до судового рішення або матеріалів справи за заявою особи, а також інше порушення Закону України "Про доступ до судових рішень" - *тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.*

Незаконна відмова у прийнятті та розгляді звернення, інше порушення Закону України "Про звернення громадян" -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Несвоєчасне внесення документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля згідно із Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", обмеження доступу до інформації, внесеної до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля,

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частинами першою - восьмою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до тридцяти годин.

Неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації на звернення Національної комісії з реабілітації, регіональної комісії з реабілітації відповідно до Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років" -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Нерозкриття, порушення строків або порядку розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до Закону України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях" -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. Кримінальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері

Кримінальна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері передбачає КК України.

Стаття 231. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю

Умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності, -

караються штрафом від трьох тисяч до восьми тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Публічне, у тому числі через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки, повідомлення особою інформації про вчинення кримінального або іншого правопорушення, здійснене з дотриманням вимог закону, не є діями, передбаченими цією статтею, і не тягне за собою кримінальну відповідальність.

Стаття 232. Розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках

Умисне розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності, -

карається штрафом від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Стаття 238. Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення

1. Приховування або умисне перекручення службовою особою відомостей про екологічний, в тому числі радіаційний, стан, який пов'язаний із забрудненням земель, водних ресурсів, атмосферного повітря, харчових продуктів і продовольчої сировини і такий, що негативно впливає на здоров'я людей, рослинний та тваринний світ, а також про стан захворюваності населення в районах з підвищеною екологічною небезпекою -

караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк.

2. Ті самі діяння, вчинені повторно або в місцевості, оголошеній зоною надзвичайної екологічної ситуації, або такі, що спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, -

караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

📖 Список рекомендованої літератури

1. Конституція України. Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст. 141.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Прийнятий 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. додаток до №51. Ст. 1122.
3. Кримінальний кодекс України. Прийнятий 5 квітня 2001р. // *Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – №25–26. – Ст. 131.
4. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. №2657-XII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст.650.
5. Про перелік відомостей, що не становлять комерційну таємницю: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/611-93-п>
6. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 36. Ст.164.
7. Зубок М. І. Інформаційно-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності. К.: ГНОЗІС, 2015. 216 с.
8. Кормич Б. А. Інформаційне право. Підручник. Харків: БУРУН і К., 2011. 334 с.
9. Крегул Ю.І., Зубок М.І. Правове регулювання безпеки підприємницької діяльності: навч. посібник. К.: КНТЕУ, 2013. 216 с.
10. Капітаненко Н.П. Адміністративна відповідальність за отримання, використання та розголошення комерційної таємниці за ч. 3 ст. 164-3 КУпАП. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №5. с.147-150.